

Vilkår for Firmabilforsikring

Vilkår av 1. januar 2010

Innhold

	Side
1. Hvem som er forsikret – sikrede	2
2. Hvor forsikringen gjelder	2
3. Hva som er forsikret.....	2
Dekninger som gjelder skade på motorvognen	
(som gjelder når det fremgår av forsikringsbeviset)	
4. Brann og tyveri.....	2
5. Delkasko	2
6. Kasko	3
7. Leiebil	3
8. Bilavbrudd.....	3
9. Begrenset identifikasjon	4
10. Panthaver-/leasingdekning	4
11. Erstatningsoppgjør.....	4
Ansvarsdekninger	
(som gjelder når det fremgår av forsikringsbeviset)	
12. Bilansvar.....	6
13. Godsansvar.....	6
14. Erstatningsoppgjør	7
Ulykkesdekning	
(som gjelder når det fremgår av forsikringsbeviset)	
15. Fører- og passasjerulykke	7
Dekning	
(som er automatisk inkludert i alle avtaler)	
16. Rettshjelp	8
Viktige betingelser	
(som gjelder for alle deknninger)	
17. Forutsetninger, bruksbegrensninger og sikkerhetsforskrifter.....	10

Vilkår for Firmabilforsikring

I tillegg til disse vilkår, gjelder Frenedes generelle vilkår.

1. Hvem som er forsikret - sikrede

§ 7-1 i Forsikringsavtaleloven gjelder ikke. I stedet gjelder følgende:

Forsikringen gjelder for:

- Forsikringstaker.
- Registrert eier.

Når ansvarsdekning er tegnet, gjelder den også for enhver rettmessig bruker av motorvognen.

Når fører- og passasjerulykke er tegnet, gjelder den for enhver person under 75 år som rettmessig befinner seg i eller på motorvognen, eller utenfor denne når motorvognen er den direkte årsaken til skade.

Retts hjelp gjelder bare for privatperson som er part i tvist i egenskap av rettmessig fører eller bruker av motorvogn forsikret under denne avtalen.

Når panthaverdekning er tegnet, gjelder den til fordel for panthaver.

2. Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder i Europa, Israel og Tyrkia.

Retts hjelpsforsikringen gjelder for tvist som oppstår i Norden.

Dersom det er tegnet særskilt forsikring av trafikkansvar "grenseforsikring", omfatter trafikkansvarsdekningen i pkt 14, bare skade som rammer fører og passasjer i motorvognen, bortsett fra haikere.

3. Hva som er forsikret

- Den motorvognen som er angitt i forsikringsbeviset.
- Ekstra dekk og felger tilsvarende det antall hjul motorvognen er utstyrt med.
- Skade på lakk utover original lakk fra fabrikk med inntil kr. 20.000 hvis ikke annen sum er avtalt og fremgår av forsikringsbeviset (gjelder ikke motorsykel og moped).
- Fast montert tilbehør utover det som originalt fulgte motorvognen fra fabrikk med inntil kr 20.000. Innenfor dette beløpet dekkes også merverdien av dekk og felger utover det motorvognen seriemessig ble levert med.
- Personlig løsøre med inntil kr. 10.000 (gjelder ikke motorsykel, moped, snøscooter og tilhenger).
- Lyd/bilde-plater og programvare erstattes med inntil kr 1.500
- Innenfor forsikringssummen omfattes også fortelt av tre, glassfiber eller tøy til forsikret campingbil/-vogn.

Forsikringen omfatter ikke:

- Kontanter og verdipapirer
- Ting som eies av andre enn sikrede, med mindre annet er avtalt med Frende.

Dekninger som gjelder når det fremgår av forsikringsbeviset

Det fremgår av det enkelte forsikringsbevis hvilke deknninger som er avtalt og som gjelder for din forsikring.

For alle dekningene gjelder bestemmelsene i punkt 1-3 ovenfor, med de endringer som følger av vilkårene som er inntatt i de enkelte tilleggsdekninger.

Dekninger som gjelder skade på motorvognen

4. Brann og tyveri

4.1 Forsikringen omfatter

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen:

- Skade ved brann, lynnedslag og eksplosjon.
- Skade ved tyveri og forsøk på tyveri av eller fra motorvognen.
- Skade ved tyveri og forsøk på tyveri av eller fra fortelt til forsikret campingbil/-vogn med inntil kr 15.000

4.2 Forsikringen omfatter ikke

- Kortslutning som ikke fører til åpen ild.
- Tyveri fra fortelt til campingbil/-vogn med mindre fortelt er av tre/glassfiber og er koblet til vognen.
- Det anses ikke som tyveri om den skyldige tilhører sikredes husstand eller er i hans tjeneste, jf straffelovens § 260.

5. Delkasko

5.1 Forsikringen omfatter

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen:

- Brann og tyveri jf pkt 4.
- Redning jf pkt 5.2. nedenfor.
- Bruddskade på motorvognens glassruter ved tilfeldig, plutselig, ytre påvirkning.

Frende erstatter rimelige utgifter til transport av motorvognen fra skadestedet til nærmeste verksted. Ved tyveri erstattes rimelige utgifter til hjemtransport av motorvognen. Slik transport skal godkjennes av Frende på forhånd.

Vilkår for Firmabilforsikring

5.2. Redning

5.2.1 Forsikringen omfatter

De redningstiltak som er angitt i punkt 5.2.2 til 5.2.5 nedenfor:

- Ved driftstopp eller startvansker.
- Ved utelåsing eller brukket/mistet nøkkel.
- Når motorvognen har vært utsatt for tyveri eller hærverk.
- Når fører eller passasjer rammes av plutselig sykdom, ulykke eller død, og av den grunn ikke kan fortsette reisen, eller må søke hjelp hos nærmeste lege eller sykehus.
- Ved annen erstatningsmessig skade.

5.2.2 Berging og tauing

Frende dekker utgifter til berging og tauing av motorvogn og tilhenger til nærmeste verksted eller, om det er rimeligere, reparasjon på stedet når reisen med motorvognen ikke kan fortsette.

5.2.3 Hjemtransport

Frende dekker merutgifter til hjemtransport av fører, passasjerer, motorvogn og tilhenger til motorvognen:

- Når fører eller passasjer rammes av plutselig sykdom, ulykke eller død, og av den grunn ikke kan fortsette reisen.
- Når motorvognen er etterlatt som følge av andre forhold nevnt i punkt 5.2.1, og denne ikke har kunnet settes i trafiksikker stand innen 5 arbeidsdager. Erstatningen er begrenset til motorvognens verdi på tidspunktet for hjemtransport. Merutgifter er utgifter ut over de normale kostnader som hadde påløpt ved å kjøre motorvognen hjem.
- Ved tyveri eller upåregnelig driftstopp av motorvognen.

Merutgifter til hjemreise dekkes med rimeligste kommunikasjonsmiddel. Dersom fortsatt reise til bestemmelsesstedet er rimeligere enn hjemreise, kan det avtales at slike merutgifter erstattes i stedet.

Forsikringen dekker merutgifter til nødvendig transport til lokalt overnattingssted, sykehus, lege e.l.

5.2.4 Hotellopphold istedenfor hjemreise

Forsikringen dekker merutgifter til hotellopphold for fører og passasjerer istedenfor hjemtransport, når motorvognen innen rimelig tid repareres på stedet, og dette er avtalt med Frende.

5.2.5 Transport av reservedeler utenfor Norden

Ved feriereiser utenfor Norden dekkes transport av reservedeler som ikke kan fremskaffes på stedet og som er nødvendig for å sette motorvognen i trafiksikker stand.

5.2.6 Forsikringen omfatter ikke

Forsikringen dekker ikke utgifter:

- Til reparasjon på verksted.
- Til deler.
- Til videreformidling av gods ved ervervsmessig transport.
- For haiker.
- Som kan kreves erstattet gjennom garantiordning eller lignende.

6. Kasko

6.1 Forsikringen omfatter

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen:

- Skade oppstått ved tilfeldig, plutselig, ytre påvirkning. For eksempel ved sammenstøt, utforkjøring, velting og hærverk.
- Underslag av utleid motorvogn eller motorvogn utlånt for prøvekjøring.

6.2 Forsikringen omfatter ikke

- Skade på plog, freseutstyr eller kraftoverføring mellom motorvognens motor og hjul, ved brøyting eller fresing.
- Maskinskade (skade på motor, gir og drivverk), med mindre den er oppstått i direkte forbindelse med annen erstatningsmessig vognskade.

7. Leiebil

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen leiebil klasse C i reparasjonstid ved erstatningsmessig kaskoskade. Ved kondemnering eller tyveri, dekkes leiebil klasse C i inntil 31 dager.

Dersom leiebil ikke benyttes, kan forsikringstaker kreve erstattet et kontantbeløp på kr 500 per dag. Antall dager er normal reparasjonstid etter takst.

8. Bilavbrudd

8.1 Forsikringen omfatter

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen utbetaling av det dagsbeløp som er angitt i forsikringsbeviset ved erstatningsmessig kaskoskade.

8.2 Forsikringen omfatter ikke

Bilavbrudd som en følge av streik, lockout eller annen force majeure.

8.3 Erstatningsberegning

8.3.1 Reparasjon

Blir motorvognen reparert, erstattes dagsbeløpet i det antall

Vilkår for Firmabilforsikring

dager motorvognen er innsatt på verksted og inntil reparasjonen er utført, med fradrag av de første 3 dager på verksted. Erstatning betales for maksimum 30 dager.

8.3.2 Gjenanskaffelse ved totalskade

Blir motorvognen gjenanskaffet, utbetales dagsbeløpet i det antall dager som medgår til å skaffe tilsvarende motorvogn med fradrag av de første 3 dager etter at skaden inntraff. Erstatning betales for maksimum 15 dager.

8.3.3 Tyveri

Ved tyveriskade utbetales dagsbeløpet for de dagene motorvognen har vært stjålet, med fradrag av de første 3 dager etter at tyveriet inntraff. Erstatning betales for maksimum 30 dager.

9. Begrenset identifikasjon

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, har forsikringstaker krav på erstatning selv om den som var ansvarlig for motorvognen har voldt skaden;

- Forsettlig eller grovt uaktsomt.
- Under påvirkning av berusende eller bedøvende middel.
- Under terrengkjøring i strid med bruksbegrensninger i avtalen.
- Gjennom brudd på sikkerhetsforskrifter.

Dette gjelder likevel ikke om den som var ansvarlig for motorvognen har mer enn 10 % eierinteresse i firmaet, sitter i firmaets styre eller er del av ledelsen.

Disse bestemmelsene begrenser ikke Frende's rett til å kreve regress av den som var fører av motorvognen.

10. Panthaver-/leasingdekning

10.1 Forsikringen omfatter

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, er kaskodekningen i punkt 6 utvidet til også å gjelde til fordel for:

- Panthaver som har mottatt skriftlig panthaverbekreftelse fra Frende eller
- Utleier i samsvar med leasingkontrakt,

Etter følgende særregler:

Når kaskoskade er inntruffet skal Frende ikke utbetale kontanterstatning uten panthavers/utleiers samtykke. Dersom skaden er utbedret eller det er stilt betryggende sikkerhet for at erstatningen vil bli brukt til utbedring av skaden, kan erstatningen likevel utbetales.

Dersom forsikringen for motorvognen blir endret, oppsagt eller faller bort, skal Frende i samsvar med FAL § 7-4 gi panthaver/utleier særskilt melding om dette.

Dersom Frende helt eller delvis har avslått å erstatte skade på motorvognen under henvisning til FAL §§ 8-1 eller 4-6 til 4-11, erstatte Frende likevel det tap panthaver/utleier lider som følge av forsikringstakers/leietakers manglende evne til selv å erstatte skaden. Det samme gjelder når Frende har avslått under henvisning til vilkårenes regler om hvor forsikringen gjelder.

10.2. Betingelser for rett til erstatning

Erstatning kan bare kreves dersom:

1. Panthaver/utleier kan dokumentere at forsikringstaker/leietaker ikke har evne til å erstatte skaden eller det tapet som er oppstått.
2. Bestemmelsene i lov om kredittkjøp av 21. juni 1985 med forskrifter er overholdt dersom panteretten er stiftet som salgspant som omfattes av loven.
3. Panthaver/utleier ikke hadde kjennskap til eller burde ha kjennskap til forsømmelsen eller bruddet på forsikringsvilkårene som førte til Frende's avslag overfor forsikringstaker/leietaker.
4. Skaden på motorvognen ikke er erstattet av andre.
5. Frende har fått riktige og fullstendige opplysninger ved tegning og fornyelse av forsikringen. Brudd på opplysningsplikt som Frende kan påberope seg overfor forsikringstaker/leietaker etter FAL § 4-2, kan også gjøres gjeldende overfor den som krever erstatning etter denne tilleggsdekningen.

10.3 Forsikringen omfatter ikke

1. Panthavers/utleiers rentetap, omkostninger og misligholdte avdrag.
2. Omkostninger med å dokumentere at forsikringstaker ikke har evne til å erstatte skaden.

10.4 Tilbakebetalingsplikt

Forsikringstaker/leietaker plikter å betale tilbake til Frende erstatning som Frende har utbetalt under denne dekningen.

10.5 Oppsigelse

Frende kan si opp panthaverdekningen med 1 måneds varsel jf FAL § 7-4.

11. Erstatningsoppgjør

Forsikringsavtalelovens § 6-1 gjelder ikke. I stedet gjelder:

11.1 Skademelding

Ved skade skal sikrede snarest melde fra til Frende. Personskader, skader på dyr, brannskader, tyveriskader og skadeverk skal i tillegg meldes til politiet.

11.2 Hvordan erstatning blir beregnet

Erstatningen tar utgangspunkt i hva det vil koste å:

- Reparere eller utbedre skaden, eller

Vilkår for Firmabilforsikring

- Gjenanskaffe tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, ting etter pris på skadedagen.

Ved 1.risikoforsikring er maksimal erstatning begrenset til 1.risikosummen.

11.2.1 Reparasjon, delskade og gjenoppbygging

Ved 1.risikoforsikring er maksimal erstatning begrenset til 1.risikosummen.

Kan motorvognen repareres til vesentlig samme stand som før, erstattes reparasjonsomkostningene. Dersom reparasjon av de enkelte deler ikke er teknisk eller økonomisk forsvarlig, skiftes disse ut med likeverdige deler.

Frende kan avgjøre ved hvilket verksted reparasjonen skal foretas.

Verdiforringelse som følge av reparasjon erstattes ikke. Innebarer reparasjonen en forbedring, gjøres det fradrag tilsvarende verdien av forbedringen.

11.2.2 Tap og totalskade

Er det ikke teknisk eller økonomisk forsvarlig å reparere motorvognen, eller denne har gått tapt, erstattes markedsverdien dvs. hva det ville koste å anskaffe en motorvogn i samme stand og av tilsvarende fabrikk, type og årgang. Den skadede motorvognen tilfaller Frende.

Radio-, musikk- og bildeanlegg samt GPS og mobiltelefon erstattes tilsvarende utstyrets nyverdi. Etter to år fra utstyret ble kjøpt som nytt, reduseres erstatningen med 10 % av nyverdien for hvert påbegynte år, maksimalt 50 %. Aldersfradrag gjøres ikke ved originalt fabrikkmontert radio-, musikk- og bildeanlegg samt GPS.

Motorvognen anses tidligst som tapt dersom den ikke har kommet til rette innen 30 dager.

11.3 Skade på løsøre

Erstatningen settes til nypris for tilsvarende ting med fradrag for verdiforringelse som vurderes på grunnlag av sannsynlig brukstid og slitasje. Fradraget gjøres bare når verdiforringelsen utgjør 1/3 eller mer av gjenanskaffelsesprisen.

11.4 Egenandel

Fra erstatningsoppgjøret trekkes den egenandel som er angitt i forsikringsbeviset.

11.4.1 Særlige egenandeler:

- Redning kr 500.
- Glasskade kr. 1500. Ved reparasjon av glassrute inntil kr 600 trekkes ikke egenandel.

- Brann eller tyveri kr 5.000.
- Egenandelen ved tyveriskade faller bort hvis FG-godkjent tyverialarm, eller EU-godkjent tyverialarm er montert og i funksjon på skadetidspunktet.
- Ved skade som skyldes påkjørsel av dyr som går løse på veg, og påkjørsel omgående er meldt i fra til politi eller viltneemnda på stedet, reduseres den avtalte egenandel med kr 4 000.

11.5 Overskridelse av årlig kjørelengde

Viser det seg at det er betalt premie etter for lav kjørelengde, reduseres erstatningen uavhengig av om overskridelsen for samme motorvogn har funnet sted i inneværende forsikringsår eller tidligere. Erstatningen reduseres forholdsmessig lik differansen mellom den premie som er betalt og den premie som skulle vært betalt.

Dette gjelder ikke ved brann-, tyveri-, glass- og rednings-skader.

11.6 Utbetaling av erstatningen

Merverdiavgift erstattes når den er betalt, men erstattes ikke hvis den kan fradragsføres i merverdiavgiftsregnskapet.

Kontanterstatning utbetales på grunnlag av takst. Dersom det ikke kan dokumenteres med faktura at arbeidspenger er betalt, erstattes arbeidspenger med 50 % i forhold til normalpriser. Det beregnes ikke merverdiavgift av arbeidspenger ved kontantoppgjør.

11.7 Ting som kommer til rette

Kommer en gjenstand til rette etter at Frende har betalt erstatning, tilfaller gjenstanden Frende.

11.8 Bonus

Bonus beregnes av premien for ansvar, kasko og leiebil. Bonus beregnes ikke ved delkasko. Frende har rett til å foreta kontroll av opplysninger om bonus som forsikrings-takeren gir ved inngåelse av forsikringsavtalen.

11.8.1 Opparbeiding av bonus

Det gis 10 % bonus etter hvert skadefritt år opp til 70 % bonus. Etter 3 skadefrie år med 70 % bonus, gis 75 % bonus.

Etter 3 skadefrie år med 75 % bonus, er det ikke bonustap ved første skade.

11.8.2 Bonustap

Ved skade som fører til utbetaling for Frende reduseres bonus.

Var bonus før skaden 75 % fra og med 4. opptjeningsår, reduseres ikke bonus, men forsikringen fornyes med 75 %

Vilkår for Firmabilforsikring

bonus, 1. opptjeningsår.

Var bonus før skaden 75 %, til og med 3. opptjeningsår, reduseres bonus med 15 prosentenheter, til 60 % bonus.

Var bonus før skaden 70 % eller lavere, reduseres bonus med 30 prosentenheter.

11.8.3 Skader som ikke medfører bonustap

Bonustap beregnes ikke ved tyveri-, brann-, rednings-, og glassruteskader, eller ved skade som skyldes påkjørsel av dyr som går løse på veg, og påkjørsel omgående er meldt i fra til politi eller viltneimnda på stedet. Bonustap beregnes heller ikke for skader som direkte skyldes naturulykker i henhold til Lov om Naturskader, som skred, storm, flom og stormflo, jordskjelv og vulkanutbrudd.

11.8.4 Gjennomføring av bonustap

Bonustap beregnes både for ansvars- og kaskodeknningen, selv om Frende utbetaler erstatning bare under en av deknningene.

Regulering av premien etter disse bestemmelsene foretas ved første hovedforfall etter at skaden skjedde. Dersom bonusreduksjonen ikke foretas ved første hovedforfall, foretas reduksjonen ved neste hovedforfall.

Dersom bonus flyttes over til annen bil før hovedforfall, f.eks ved kondemnasjon, bilbytte eller utvidelse av forsikringen til å omfatte flere motorvogner, gjøres bonusreduksjonen gjeldende fra skadetidspunktet.

Ansvarsdekninger som gjelder når det fremgår av forsikringsbeviset

12. Bilansvar (Trafikkansvar)

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen sikredes rettslige erstatningsansvar etter Bilansvarsloven med ubegrenset beløp for personskade og med inntil kr 10 millioner ved skade på ting.

Dersom ansvaret ved bruk av motorvognen faller utenfor Bilansvarsloven, men kan ilegges etter alminnelige erstatningsregler, omfatter forsikringen slikt erstatningsansvar med inntil kr 10 millioner pr skadetilfelle og samlet per år. Ansvar etter alminnelige erstatningsregler omfatter ikke ansvar etter Lov om vegfrakttavtaler.

13. Godsansvar

13.1 Forsikringen omfatter

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen rettslig erstatningsansvar etter

Lov om Vegfrakttavtaler som sikrede i egenskap av bileier eller fraktfører pådrar seg for:

1. Skade på eller tap av gods ved:
  - Lasting av kjøretøyet, under kjøring til bestemmelsesstedet eller lossing.
  - Forsinket utlevering.
2. Merutgifter til videretransport av gods etter upåregnelig:
  - Driftsstopp eller vognskade som gjør det praktisk umulig å fullføre transporten med motorvognen, og eller tilhenger.

13.2 Forsikringen omfatter ikke

1. Ansvar for skade på levende dyr, fisk eller flyttedods.
2. Ansvar for skade på eller tap av ferskfisk, saltfisk, tørrfisk eller klippfisk som transporteres til Italia.

13.3 Erstatningsberegning

Erstatningen beregnes i henhold til § 32 i Vegfrakttavtaleloven. Ved innenriks transport erstattes skadet eller tapt gods med inntil 17 SDR pr. kilo lovlig lasteevne. Ved internasjonal transport erstattes skadet eller tapt gods med inntil 8.33 SDR pr. kilo lovlig lasteevne. Med SDR menes Special Drawing Rights.

Ved totaltap omfattes også sikredes ansvar for å erstatte vareeiers utlegg til frakt, tollavgifter, andre kostnader ved transporten, samt renter i henhold til Vegfrakttavtalens § 36. Ved delvis tap omfattes sikredes forholdsmessige ansvar for slike utlegg og kostnader.

Sikredes eget frakttap og utgifter for gjennomføring av frakttavtalen, erstattes ikke.

I skadeoppgjøret fratrekkes en egenandel på kr 10.000.

Frendes samlede ansvar per skadetilfelle og samlet i forsikringsperioden er begrenset til kr 10 mill.

13.4 Utvidet godsansvar

13.4.1 Forsikringen omfatter

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekningen er avtalt, omfatter forsikringen:

- Utvidet ansvar etter Vegfrakttavtalelovens § 5 (fravikelse av lovens bestemmelse om innenriksbefordring).
- Utvidet ansvar etter Vegfrakttavtalelovens §§ 33 og 35 (høyere beløp enn nevnt i punkt 13.3 ovenfor, samt særlig utleveringsinteresse).
- Ansvar for skade på levende dyr og fisk.
- Ansvar for skade på flyttedods.

Førøvrig erstattes skade under pkt 13.4 i.h.t pkt 13.3, men kan ikke overstige verdien av godset.

Vilkår for Firmabilforsikring

14. Behandling av krav under ansvarsdekninger

14.1 Sikredes plikter ved skadetilfelle

Erstatningskrav som reises mot sikrede, eller som forventes å bli reist, skal snarest meldes til Frende.

Sikrede må ikke påta seg erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav uten Frendes godkjenning. Sikredes innrømmelser overfor skadelidte binder ikke Frende.

Dersom kravet overstiger egenandelen og ansvaret omfattes av forsikringen, behandler Frende saken og erstatningsspørsmålet. Alle skader som skyldes samme skadevoldende begivenhet, regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da den første skade ble konstatert.

Sikrede plikter for egen regning:

- Å gi Frende alle opplysninger og dokumenter som er tilgjengelig for sikrede og som Frende trenger for å vurdere ansvar og utbetale erstatning.
- Å utføre de undersøkelser Frende finner nødvendig.
- Å møte ved forhandlinger eller rettergang.

14.2 Frendes plikter ved skadetilfelle

Skadelidte kan kreve erstatning direkte fra Frende.

Fremsettes krav direkte mot Frende, skal Frende varsle sikrede uten ugrunnet opphold og holde sikrede underrettet om den videre behandlingen av kravet. Frendes innrømmelser overfor skadelidte binder ikke sikrede.

Blir søksmål reist mot sikrede og ansvaret etter saksøkerens begrunnelse omfattes av dekingen, fører Frende saken og betaler omkostningene ved søksmålet.

Ulykkesdekning som gjelder når det fremgår av forsikringsbeviset

15. Fører- og passasjerulykke

15.1. Forsikringen omfatter

Når det fremgår av forsikringsbeviset at denne dekingen er avtalt, omfatter forsikringen ulykkeskade som rammer forsikret person under 75 år når vedkommende rettmessig befinner seg i eller på motorvognen, eller utenfor denne når motorvognen er den direkte årsak til skaden.

Med ulykkeskade menes skade på kroppen forårsaket ved en plutselig ytre fysisk begivenhet (ulykkestilfelle) som inntreffer i forsikringstiden. Skade på sinnet dekkes bare dersom diagnosekriteriene i det internasjonale klassifikasjons-

systemet ICD-10, pkt F43.1 (PTSD) er oppfylt.

15.2 Ulykke som fører til død

Dersom ulykkeskaden medfører forsikredes død, har forsikredes ektefelle/samboer eller barn rett til dødsfalls-erstatning med kr 100.000.

Dersom det er betalt invaliditetserstatning for samme skade, går denne til fradrag i dødsfalls-erstatningen.

Dødsfalls-erstatningen tilfaller forsikredes ektefelle eller samboer. Dersom forsikrede ikke etterlater seg ektefelle eller samboer, tilfaller erstatningen forsikredes barn.

Dersom forsikrede ikke etterlater seg ektefelle, samboer eller barn, utbetales ingen erstatning.

15.3 Ulykke som fører til invaliditet

Dersom ulykkeskaden har medført livsvarig medisinsk invaliditet innen 3 år etter ulykken, har forsikrede rett til invaliditetserstatning.

Ved 100 % invaliditet utbetales kr 200.000. For delvis invaliditet utbetales en forholdsmessig del av forsikringssummen.

Dør forsikrede av ulykkeskaden innen 1 år etter ulykken, utbetales ikke invaliditetserstatning, men dødsfalls-erstatning etter punkt 15.2.

Dersom forsikrede dør mer enn 1 år etter at ulykkeskaden inntraff, utbetales invaliditetserstatning dersom det må antas at ulykkeskaden ville ha medført varig medisinsk invaliditet.

Erstatningen beregnes ut fra den invaliditet som ville blitt den endelige dersom forsikrede hadde vært i live.

15.4. Skader som ikke omfattes

15.4.1 Unntak for visse sykdommer m.v.

Forsikringen omfatter ikke:

1. Ulykkeskade som skyldes:
  - Sykdom, slag eller besvimelse.
  - Inntak av sovemidler, smertestillende eller narkotiske midler.
2. Død eller invaliditet som skyldes:
  - Hjerte-/karsykdommer,
  - Kreft,
  - Artritt (betennelse i ledd), selv om en ulykkeskade er årsak til sykdommen(e).
3. Ryggglidelser og ryggsmertor med mindre lidelsen/ smertene kan tilbakeføres til et røntgenologisk påvisbart brudd i ryggspylen, og bruddet kan tilbakeføres til en ulykkeshendelse.

Vilkår for Firmabilforsikring

15.4.2 Unntak for visse aktiviteter

Forsikringen omfatter ikke ulykke forårsaket under utøvelse av følgende aktiviteter:

- All utøvelse av motorsport med bil, motorsykkel eller snøscooter.

15.4.3 Unntak for slagsmål og forbrytelse

Forsikringen omfatter ikke ulykkesskade ved deltakelse i slagsmål eller forbrytelse.

15.5. Erstatningsoppgjør

15.5.1 Skademelding

Den som mener å ha et krav mot Frende etter et ulykkestilfelle, skal snarest melde fra til Frende.

15.5.2 Behandlingen av erstatningskrav

Alle utgifter som kreves erstattet skal dokumenteres med originale kvitteringer.

Det kan bare kreves erstatning for utgifter som overstiger det som kan kreves fra annet hold.

15.5.3 Beregning av invaliditetserstatning

Invaliditetserstatning beregnes på grunnlag av den livsvarige medisinske invaliditet som ulykken har forårsaket.

Erstatning kan tidligst kreves 1 år etter skadedagen. Dersom invaliditetsgraden kan forandre seg, kan endelig oppgjør utsettes i inntil 3 år etter skadedagen. Oppgjøret skal da basere seg på hva som må antas å bli den livsvarige medisinske invaliditeten ut fra tilstanden på 3-årsdagen.

Invaliditetsgraden skal fastsettes av spesialist/lege, iht. Sosialdepartementets invaliditetstabell i forskrift av 21. April 1997, del II og del III. Vurderingen skal være rent tabellarisk.

Ved skadefølge som ikke er angitt i tabellen, skal invaliditetsgraden fastsettes skjønnsmessig på grunnlag av en sammenligning med skadefølger i tabellen.

Dersom en kroppsdel eller et organ tidligere var delvis brukbart, gjøres det fradrag når invaliditetsgraden bestemmes. Tap av eller skade på kroppsdel eller organ som var fullstendig ubrukbart før ulykken inntraff, gir ikke rett til invaliditetserstatning. Når det kan antas at sykelig tilstand, disposisjon eller men sammen med ulykkesskaden har medvirket til forsikredes invaliditet, reduseres erstatningen i forhold til den betydning den sykelige tilstanden, disposisjonen eller det tidligere men har hatt for invaliditeten.

Både Frende og forsikrede kan forlange ny fastsettelse av invaliditetsgrad når det er gått ett år siden forrige fastsettelse. Selv om tilstanden fremdeles kan forandre seg, skal endelig erstatning beregnes når det er gått 3 år fra skadedagen. Erstatningen skal i så fall fastsettes etter den invaliditetsgrad som må antas å bli den endelige.

15.5.4 Egenandel

Det trekkes ingen egenandel på Frendes fører og passasjerulykkesforsikring.

Dekning, som er automatisk inkludert i alle avtaler

16. Rettshjelp

16.1 Forsikringen omfatter

Utgifter til rettshjelp når en privatperson er part i tvist i egenskap av rettmessig fører eller bruker av den forsikrede motorvognen.

Tvisten må ha oppstått mens forsikringen var i kraft.

Forsikringen omfatter tvist som kan føres for de alminnelige domstoler. Ved tvist som etter lov eller avtale skal avgjøres ved voldgift, dekkes rettshjelp i den utstrekning dette ville vært dekket for de alminnelige domstoler.

Dersom saken føres for særdomstol, jf. Domstolsloven § 2, men kunne vært ført for de alminnelige domstoler, dekkes likevel rettshjelp utgifter.

16.2 Følgende utgifter omfattes

Ved en rettsbehandling omfatter forsikringen rimelige og nødvendige rettshjelpsutgifter til advokat, registrert retts-hjelper jf. Domstollovens § 218, retten, advokatmekler godkjent av advokatforeningen og sakkyndige.

Ved hovedforhandling og bevisopptak, dekkes også utgifter til vitner.

Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes bare dersom utgiftene på forhånd er godkjent av Frende.

Idømte saksomkostninger dekkes ikke. Rettsgebyr i ankeinstans dekkes heller ikke. Bestemmelsen om anke gjelder også ved bruk av andre rettsmidler.

Tilkjente saksomkostninger går til fradrag i erstatningen. Likevel erstattes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

Vilkår for Firmabilforsikring

Inngås det forlik som innebærer at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller etter at sikrede ved dom har blitt tilkjent saksomkostninger, må sikrede på forhånd ha godkjennelse fra Frende dersom det skal avtales i forliket at hver av partene skal bære sine egne omkostninger. Uten godkjennelse fra Frende, går tilkjente saksomkostninger i dommen til fratrekk i erstatningen.

16.3 Forsikringen omfatter ikke

1. Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv.
2. Tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling samværsrett, farskap, arv, omstøtelse, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.
3. Tvist som alene hører inn under namsmyndighetene.
4. Tvist som gjelder veksel sak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs eller akkordforhandlinger dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.
5. Straffesak, ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker når sikrede er mistenkt, siktet eller saksøkt.
6. Tvist om erstatning etter Lov om Skadeserstatning § 3-3 (visse personlige krenkinger), § 3-5 b (oppreisning) og § 3-6 (krenking av privatlivets fred).
7. Tvist som gjelder forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når klageadgang er fullt utnyttet. Utgifter pådratt før søksmål ble reist, dekkes ikke.
8. Tvist om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige.
9. Tvist som kan behandles ved offentlige eller bransjeoppnevnte klageorgan, som FKK, Forbrukertvistutvalget osv. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når klageadgang er fullt utnyttet. Utgifter pådratt før søksmål ble reist, dekkes ikke.
10. Utgifter pådratt før tvist er oppstått, og tvist oppstått før forsikringen trådte i kraft.

16.4 Forsikringssum og egenandel

Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100.000 selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i forskjellige selskap, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskap.

Uforsikrede parter holdes utenfor ved erstatningsberegningen.

Frendes ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av Frende på forhånd.

Egenandel er kr. 4.000 med tillegg av 20 % av det overskytende beløp. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

16.5 Erstatningsoppgjør

Vil sikrede kreve å få dekket utgifter til juridisk bistand under rettshjelpforsikringen, skal kravet meldes til Frende uten ugrunnet opphold, og senest ett år etter at advokat er engasjert. Kravet skal meldes skriftlig.

Meldefristen ved tvist som gjelder offentlige forvaltningsvedtak, regnes fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet. Ved tvister som alene hører inn under en særdomstol, regnes meldefristen fra det tidspunkt hvor saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted er egnet for oppdraget. Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan Frende kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp, og bærer selv omkostninger som ikke anses rimelige og nødvendige. Før saksanlegg dekkes forsikringen rimelige og nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner. Etter saksanlegg dekkes utgifter som etter rettens skjønn var nødvendige for å få saken betryggende utført, jf Tvistelovens § 20-5.

Frende kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen.

Sikrede skal informere Frende om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell behandling i særdomstol eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak. Ved krav om oppgjør har Frende den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Før endelig oppgjør foretas, kan Frende kreve dokumentert at egenandel er betalt. Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.

Frende kan kreve at sikrede forelegger spørsmål om salær til egen advokat for retten i henhold til Tvistelovens § 3-8. Salær avregnes maksimalt 2 ganger i året overfor advokaten.

Vilkår for Firmabilforsikring

Viktige betingelser som gjelder for alle dekninger

17. Forutsetninger, bruksbegrensninger og sikkerhetsforskrifter

Erstatning etter Firmabilforsikringen er betinget av at Frende har fått oppgitt riktige opplysninger om den risiko som er forsikret, at bruksbegrensninger ikke er overtrådt og at sikkerhetsforskriftene er overholdt.

17.1 Endring av risiko

I forsikringsbeviset for den enkelte motorvogn m.v. fremgår det hvilke opplysninger Frende har lagt til grunn for å beregne premien. Frende's ansvar reduseres forholdsmessig når forsikringstilfelle skyldes at forutsetningene for premieberegningen ikke er overholdt, og det ikke er tatt rimelige skritt for å varsle Frende om endringene. Erstatningen vil i slike tilfeller bli redusert til det som svarer til forholdet mellom den premien som er betalt og den premien som skulle vært betalt. Se Forsikringsavtaleloven (FAL) § 4-7.

Når Frende utbetaler erstatning under motorvognens ansvarsforsikring og forutsetningene for premieberegningen ikke er overholdt, får Frende tilsvarende forholdsmessig regressrett mot forsikringstakeren.

17.2 Bruksbegrensninger

17.2.1 Hastighetsløp, fartsprøver m.v.

Forsikringen omfatter ikke skade når motorvognen brukes til:

- Hastighetsløp,
- Fartsprøver eller
- Terrengkjøring i strid med gjeldende regler for motorisert ferdsele i utmark.

Drosjebil, utleiebil og budbil omfattes bare når det er særskilt avtalt, og fremgår av forsikringsbeviset.

17.2.2 Transport av farlig gods

Forsikringen omfatter ikke skade når motorvognen brukes til transport av:

- Sprengstoff, ammunisjon og eksplosiver (i fast eller flytende form),
- Brennbar væske eller
- Kjemiske eller giftige stoffer (i fast, flytende eller i gassform).

17.2.3 Beruselse

Frende dekker ikke skade som sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for motorvognen har voldt

mens han eller hun kjørte motorvognen under selvforskyldt påvirkning av alkohol eller annet berusende/bedøvende middel, jfr. Vegtrafikkloven § 22,1. ledd og Forsikringsavtaleloven § 4-9. Det samme gjelder for forsikringstilfelle som er voldt av en annen mens denne kjørte motorvognen i slik tilstand dersom sikrede eller den som med sikredes samtykke er ansvarlig for motorvognen, medvirket til at motorvognen ble brukt selv om han eller hun visste eller måtte forstå at føreren var påvirket.

17.3 Sikkerhetsforskrifter

For motorvognforsikringen gjelder følgende sikkerhetsforskrifter:

17.3.1 Sikring mot kasko- og personskade

1. Fører av motorvognen skal ha gyldig førerkort. Lovlig øvelseskjøring dekkes.
2. Fører og passasjer skal bruke sikkerhetsbelte og annen påbudt sikring i henhold til gjeldende bestemmelser i lov/forskrift.
3. Motorvognen skal være utrustet og vedlikeholdt i samsvar med kravene i Samferdselsdepartementets forskrift om bruk av kjøretøy av 25. januar 1990 nr.92, og leverandørens anbefalinger.
4. Motorvognens væskekjølesystem skal være påfylt frosthindrende middel tilpasset de klimatiske forhold.
5. Motorvognen skal ikke belastes utover det som er angitt i vognkortet.

17.3.2 Sikring mot tyveri m.v

1. Dersom motorvognen har todelt vognkort skal vognkortets del 2, eierdokumentet, oppbevares adskilt fra motorvognen.
2. Motorvognen skal låses og vinduer lukkes når det ikke er personer inne i den. Nøkkelen skal holdes adskilt fra motorvognen og utilgjengelig for uvedkommende.
3. Verdigjenstander skal aldri etterlates i motorvognen. Med verdigjenstander menes: smykker, ringer, ur, perler og edelstener, alle typer elektroniske apparater med tilbehør, musikkinstrumenter og pelsverk.
4. Dersom motorvognen forlates skal annet løseøre oppbevares i låst bagasjerom, takboks og lignende.
5. Bagasjeboks, takboks og sykkel/skistativ og lignende skal alltid være fastmontert og låst når de brukes til oppbevaring.
6. Dekk og felger skal oppbevares i avlåst rom eller bygning eller låst/boltet fast til vegg.
7. Fastmontert utstyr skal være montert slik at det ikke kan fjernes uten bruk av verktøy eller nøkkel.
8. Når campingvognen forlates skal den være låst til bil eller annet fast forankringspunkt, eller låst med hjullås

Vilkår for Firmabilforsikring

eller låsanordning som hindrer at campingvognen kan festes til et tilhengerfeste.

17.3.3 Sikring mot skade på gods

1. All last som transporteres på tilhenger skal sikres slik at lasten ikke faller av under kjøring.
2. Når motorvognen benyttes til transport av gods som krever spesielle temperaturforhold, skal motorvognen være utstyrt med relevant kjøle-/varmeaggregat og temperaturskriver som er i funksjon.

17.3.4 Sikring mot underslag

1. Ved utleie eller prøvekjøring av motorvogn, skal låntaker fremvise gyldig sertifikat. Det skal tas kopi av sertifikatet før motorvognen utleveres.

17.4 Grov uaktsomhet

Har sikrede grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet, kan Frenedes ansvar settes ned eller falle bort, jf Forsikringsavtaleloven § 4-9.

17.5 Identifikasjon

Sikrede kan tape sin rett til erstatning dersom forsikringstilfellet skyldes handlinger eller unnlatelser fra:

- Sikredes øverste ledelse.
- Ansvarshavende for det skadeforebyggende arbeid.
- Ansatt i overordnet stilling.
- Formann, bas eller andre som skal påse at arbeid utføres i samsvar med sikkerhetsforskriftene.
- Andre som med sikredes eller forsikringstakers samtykke er ansvarlig for forsikringsgjenstanden.
- Enhver som er fører av motorvognen på skadetidspunktet.

Vilkår for Firmabilforsikring